

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

06-01-104S

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS	
ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА		ECONOMICS OF AN AGRICULTURAL ENTERPRISE	
Шифр за ОП	OK 27	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Level of Education: Bachelor's (first)		
Галузь знань Аграрні науки та продовольство	20	Field of Knowledge Agricultural Sciences and Nutrition	
Спеціальність Агрономія	201	Field of Study Agriculture	
Освітньо-професійна програма: Агрономія	Degree Programme: Agriculture		

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Економіка сільськогосподарського підприємства» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Агрономія» за спеціальністю 201 "Агрономія" денної з елементами дуальної та заочної форм навчання, Рівне. НУВГП. 2024. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/23052>

Розробник силабусу: *Лесняк О.Ю., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу, доцент*

Силабус схвалений на засіданні кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу

Протокол № 7 від "03" листопада 2023 року

Завідувач кафедри: Кушнір Ніна Борисівна, кандидат економічних наук, професор

Силабус схвалений на засіданні кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства ім. С.Т. Вознюка

Протокол № 8 від "15" грудня 2023 року

Завідувач кафедри: Колесник Тетяна Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Керівник (гарант) ОП: Колесник Тетяна Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ агроекології та землеустрою

Протокол № 9 від "23" січня 2024 року

© Лесняк О.Ю., 2024

© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Рік навчання, семестр	форма 4, 8 (заочна форма 4, 8)
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин (заочна форма 6 годин)
Лабораторні заняття:	14 годин (заочна форма 4 години)
Самостійна робота:	60 годин (заочна форма 80 год)
Курсова робота:	Ні
Форма навчання	Денна з елементами дуальної, заочна

Форма підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор	Лесняк Олександр Юрійович, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	0000-0001-7223-6352
Як комунікувати	o.y.lesniak@nuwm.edu.ua тел. 067 922-41-74 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Даний курс орієнтований на вивчення економічних основ управління сільськогосподарським підприємством з урахуванням особливостей земельних відносин, відносин права власності на земельні ділянки, використання та відтворення сільськогосподарської техніки та механізмів, розрахунку собівартості сільськогосподарської продукції на основі технологічних карт та оцінювання ефективності аграрного виробництва.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних підходів та опанування практичних навичок побудови системи управління сільськогосподарським підприємством.

Використовуються такі методи викладання та технології: проблемна лекція, аналіз конкретних ситуацій (case study), обговорення, презентації, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія та інші

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1437>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Вивченню дисципліни «Економіка сільськогосподарського підприємства» передують дисципліни «Підприємництво», «Вступ до фаху», комплекс агрономічних дисциплін

Компетентності

ЗК3, ЗК6, ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК9 Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

СК10 Здатність оцінювати економічну ефективність впроваджуваних технологій вирощування сільськогосподарських культур та переробки продукції, оцінювати собівартість продукції та маржинальність агровиробництва

Програмні результати навчання

РН 3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки і права.

РН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції

РН 16 Організувати результативні і безпечні умови праці

РН 17 Прогнозувати економічну ефективність новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур, собівартість продукції та маржинальність агровиробництва

Структура та зміст освітнього компонента

Тема 1. Предмет і метод дисципліни

Результати навчання

ЗК3, СК9, РН3 Кількість годин:

лекції – 1 практик. – 0 (ЗФ лекції - 0 практичні - 0)

Література:

1, 2, 5, 6

Опис теми 1.1. Предмет науки.

1.2. Методологія науки.

1.3. Специфічні методи дослідження економіки аграрних підприємств

Тема 2. Поняття, структура та види сільськогосподарських підприємств

Результати навчання

ЗК3, 6, СК9, РН3

Кількість годин: лекції – 1 практик. – 0 (ЗФ лекції - 0 практичні - 0)

Література: 1, 2, 3, 5, 8

Опис теми 2.1. Поняття підприємства, його роль і умови ефективної роботи в ринковій економіці.

2.2. Складові ланки підприємств та їх взаємодія.

2.3. Види підприємств та їх об'єднань

2.4. Економічні засади функціонування селянських (фермерських) господарств

2.5. Економічні засади функціонування господарських товариств.

2.6. Економічні засади функціонування товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), з додатковою відповідальністю, повного і командитного товариства

2.7. Економічні засади функціонування приватних підприємств

Тема 3. Економічні основи обліку та використання земельних ресурсів

Результати навчання

ЗК6, СК9-10, РН15-17

Кількість годин: лекції – 4 практик. – 4 (ЗФ лекції - 2 практичні - 1)

(Практичне заняття "Земельні ресурси")

Література: 1,2,5,8,10,11,12

Опис теми 3.1. Характеристика земельних ресурсів України та їх розподіл між землекористувачами

3.2. Основи Земельного кодексу України

3.3. Земельний кадастр і грошова оцінка землі

3.4. Плата за землю та оренда земель сільськогосподарського призначення

3.5. Поняття ринку землі

3.6. Ефективність меліорації землі

Тема 4. Основні фонди у сільському господарстві

Результати навчання

ЗК6-7, СК9-10, РН15-17

Кількість годин: лекції – 2 практик. – 4 (ЗФ лекції - 1 практичні - 1)

(Практичне заняття "Основні засоби")

Література: 1,2,4,5,8,13

Опис теми 4.1. Характеристика виробничих фондів, їх поділ на застосовувані і виробничо спожиті.

4.2. Класифікація і структура основних фондів (основного капіталу).

4.3 Грошова оцінка основних засобів

4.4. Амортизація основних засобів

4.5. Джерела і форми відтворення основних засобів

4.6 Ефективність використання основних виробничих фондів

Тема 5. Оборотний капітал у сільському господарстві

Результати навчання

ЗК6-7, СК9-10, РН15-17

Кількість годин: лекції – 2 практик. – 2 (ЗФ лекції - 2 практичні - 1)

(Практичне заняття "Використання оборотних засобів підприємства")

Література: 1,2,4,5,6,8,14

Опис теми 5.1. Економічна суть оборотного капіталу та його склад.

5.2. Забезпеченість аграрних підприємств оборотним капіталом та його кругообіг.

5.3. Методика визначення ефективності використання оборотного капіталу та її факторний аналіз

5.4. Мінімізація потреби у виробничих запасах і фактори поліпшення використання оборотного капіталу

Тема 6. Персонал сільськогосподарського підприємства та продуктивність праці

Результати навчання

ЗК6-7, СК9-10, РН15-17

Кількість годин: лекції – 2 практ. – 0 (ЗФ лекції - 0 практичні - 0)

Література:1,2,5,8,13

Опис теми 6.1. Персонал аграрних підприємств і його класифікація

6.2. Забезпеченість аграрних підприємств персоналом і визначення потреби у додатковій найманій праці (тимчасових і/або сезонних працівників).

6.3. Витрати на оплату праці й ефективність використання персоналу

6.4. Поняття продуктивності праці і методика її визначення в сільському господарстві

Тема 7. Інвестиції та фінансові результати у сільському господарстві

Результати навчання

ЗК3, 6-7, СК9-10, РН15-17

Кількість годин: лекції – 4 практ. – 4 (ЗФ лекції - 1 практичні - 1)

(Практичне заняття "Розрахунок маржинального доходу та окупності інвестицій")

Література:

1,2,5,6,7,8,13

Опис теми 7.1. Інвестиції та їх ефективність.

7.2. Витрати виробництва і собівартість продукції аграрних підприємств.

7.4. Кінцеві результати діяльності аграрних підприємств

Рекомендована література

Основна література

1. Економіка сільського господарства: Навч. посібник / В.А. Павчак та ін. Київ: Вища школа, 1990. 388 с.
2. Гордійчук А.С., Стахів О.А. Економіка сільськогосподарського підприємництва: Навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2009. 438 с.
3. Економіка підприємства: навч. посіб. / Кузнєцова Т.В., Гарнага О.М., Лесняк О.Ю., Шебуна В.Д. Рівне: НУВГП, 2013. 343 с.
4. Методичні положення та норми продуктивності і витрат палива на внесенні добрив, захисті сільськогосподарських культур / І.М. Демчак та ін. – К. НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2017. 392 с.
5. Економіка сільського господарства. Навч. посібник /Збарський В.К.. та ін. К.: Каравела, 2012. – 312 с.
6. Економіка виробництва зерна (з основами організації і технології виробництва). За ред. В.І.Бойка. – К.: ННЦ ІЕА, 2008. 343 с.
7. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва України (в цифрах). К.: НАУ, 2006. 247 с.
8. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: [підручник] / В. Г. Андрійчук. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с.
9. Красовська Ю.В., Костриченко В.М. Оцінювання економіко – екологічних ризиків використання осушуваних земель. Монографія. Рівне: НУВГП, 2011. 254 с.
10. Assessment of multifactor productivity based on empirical data in the agricultural sector of the economy of Ukraine. Т Kuznietsova, Y Krasovska, O Lesniak, O Podlevska and O Harnaha, 2023 IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 1126 012018
11. Лесняк О. Урахування фактору природних ресурсів під час визначення багатофакторної продуктивності сільського господарства. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48(2). С. 171 - 175
12. Методичні вказівки до виконання практичних завдань і самостійного вивчення дисципліни «Економіка сільськогосподарського підприємства» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Агрономія» за спеціальністю 201 "Агрономія" денної з елементами дуальної та заочної форм навчання - 06-01-126М / О.Ю.Лесняк – Рівне: НУВГП, 2024. – 73 с.

Допоміжна література

1. Публічна кадастрова карта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadastr&bl=ortho10k_all
2. Загальнонаціональна (всеукраїнська) нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ngo.land.gov.ua/uk/map/>
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>
4. Науково-практичні видання чинних нормативних матеріалів в галузі рослинництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uapp.kiev.ua/?m=168>

Форми та методи навчання

Використовуються такі методи викладання та технології: проблемна лекція, аналіз конкретних ситуацій (case study), обговорення, презентації, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю

є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дис-ципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу

за змістом навчальної дисципліни, що міститься в рекомендованих літературних джерелах;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідо-вність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 60 балів поточне оцінювання;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Детальний розподіл балів:

Відвідування лекційних занять (електронний журнал) - до 16 балів

Відвідування практичних занять (електронний журнал) - до 14 балів

Виконання практичних завдань згідно варіанту - до 30 балів

Модульні контролю 1 та 2 (Іспит) - до 40 балів

Всього - до 100 балів

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, індивідуальні роботи, ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни. Крім того, додаткові бали можна отримати на основі перезарахування результатів неформальної освіти (див. розділ «Неформальна та інформальна освіта»)

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 17 запитань різної складності: рівень 1 – 13 запитань по 1 балу (13 балів), рівень 2 – 3 запитання по 1 балу (3 бали), рівень 3 – 1 завдання по 4 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

- Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість ім подання апеляції: <HTTPS://NUWM.EDU.UA/STRUKTURNI-PIDROZDILI/NAVCH-NAUK-TSENTR-NEZALEZHNOHO-OTSINIUVANNIA-ZNAN>

Поєднання навчання та досліджень

– Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

– – В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях HTTPS://EP3.NUWM.EDU.UA/VIEW/CREATORS/=041B==0435==0441==043D==044F==043A=3A==041E=2E_==042E=2E=3A=3A.HTML

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL <HTTP://WWW.UKRSTAT.GOV.UA>.
2. Міністерство закордонних справ України URL: <HTTPS://MFA.GOV.UA/>
3. Організація об'єднаних націй URL: <HTTPS://WWW.UN.ORG/EN>
4. Офіційний сайт Інституту євроатлантичного співробітництва URL: <HTTP://IEAC.ORG.UA>
5. Офіційний сайт Національного банку України URL: <HTTPS://BANK.GOV.UA/>

6. United nations conference on trade and development URL: [HTTPS://UNCTAD.ORG/](https://unctad.org/)

World bank open data URL: [HTTPS://DATA.WORLDBANK.ORG/](https://data.worldbank.org/)

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», [HTTP://EP3.NUWM.EDU.UA/4273/](http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/). Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно [HTTPS://NUWM.EDU.UA/STRUKTURNI-PIDROZDILI/NAVCH-NAUK-TSENTR-NEZALEZHNOHO-OTSINIUVANNIA-ZNAN](https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentri-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan)

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE [HTTPS://EXAM.NUWM.EDU.UA/](https://exam.nuwm.edu.ua/)

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення [HTTPS://NUWM.EDU.UA/STRUKTURNI-PIDROZDILI/CENTR-NEFORMALJNOJI-OSVITI](https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/centr-neformaljnoji-osviti).

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, повинні мати зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу можуть бути долучені фахівці, які мають практичний досвід діяльності на українських підприємствах у сфері міжнародних економічних відносин, зокрема фахівці та керівники ТОВ «Користівське», ТОВ «РБК-Груп», СС Agrar GmbH Ко KG та ін.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

- □ Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - [HTTP://NUWM.EDU.UA/SP/AKADEMICHNA-DOBROCHESNISTJ](http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj)

Вимоги до відвідування

- відпрацювати пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т. ін.) можна, виконавши завдання згідно варіанту, наведені в навчальній платформі НУВГП;
- індивідуальні завдання можна отримати в індивідуальному порядку за узгодження з викладачем;
- можливість здобувачам переглядати теоретичні основи в формі відеолекцій на платформі youtube при об'єктивних причинах пропуску занять;
- можливість здобувачам на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки забезпечена

Оновлення

- За ініціативою викладача зміст даного курсу буде оновлюватися щорічно, з урахуванням змін законодавства України у сфері міжнародних економічних відносин та появи сучасних технологій та новітніх інструментів задля використання резервів та пошуку можливостей розвитку міжнародних відносин.

- Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у сфері міжнародних економічних відносин. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

- Електронні бібліотеки:
 - [HTTPS://LIB.NUWM.EDU.UA/INDEX.PHP/KORISNI-POSILANNYA/ELEKTRONNI-BIBLIOTEKI](https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki)
- Оголошення:
 - [HTTPS://LIB.NUWM.EDU.UA/INDEX.PHP/BIBLIOTEKA/OGOLOSHENNYA](https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/ogoloshennya)
- База періодичних видань:
 - [HTTPS://WWW.SCIMAGOIR.COM/](https://www.scimagoir.com/)
- Електронний каталог:
 - [HTTP://NUWM.EDU.UA/MYSQL/](http://nuwm.edu.ua/mysql/)

Автор
Доцент кафедри економіки підприємства і
міжнародного бізнесу

Олександр ЛЕСНЯК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної
роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №202
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00